

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din, za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din; za ino-
zemstvo: 210 din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorči-
čevi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošt. hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek,
sredo in petek

Ljubljana, ponedeljek 1. februarja 1937

Cena posamezni
številki din 1.50

Težave in upi ljubljanske trgovine

Občni zbor Združenja trgovcev v Ljubljani

Ze dolgo ni vladalo za občni zbor ljubljanskega združenja trgovcev tako veliko zanimanje, kakor za petkov občni zbor. Vzrok je bil predvsem v tem, ker se je volila nova uprava in ker so se napovedovale tudi nekatere izpremembe. Zaradi tega je bilo mestoma na občnem zboru ozračje tudi nekoliko bolj razvneto, kar pa ni treba vzeti preveč tragično, ker so takšne izpremembe in z njimi zvezane posledice le izraz življenja, ki polje v organizaciji. To življenje tudi povzroča, da se uprave menjajo, da se enkrat bolj poudari vpliv te skupine, drugič pa druge. Kjer je življenje, tam so spremembe, tam je tudi napredek in tako je treba tudi presojati zadnji občni zbor. Zlasti še, ko je zaključek občnega zbora jasno dokazal, da tudi bojno glasovanje ni niti najmanj škodovalo stanovski solidarnosti ljubljanskega trgovstva, temveč je bila ta na koncu občnega zbora nedvomno jasno poudarjena. Nova uprava združenja bo zato mogla oprta na zaupanje vsega članstva še z večjim uspehom izpolnjevati svoje naloge v korist slovenske trgovine in slovenskega gospodarstva.

Če izvzamemo volilni intermez-zo je bil ves potek občnega zbora na višku, da dela trgovstvu čast. Poročilo predsednika Sossa in poročilo tajnika Šmuka sta podali iz-črpno in jasno sliko stanja ljubljanske trgovine, vse njene težave, ki jih mora premagovati, pa tudi vse upe, ki dajejo ljubljanskemu trgovstvu moč, da tudi v današnjih težkih časih še nadaljuje borbo za dvig slovenskega gospodarstva. Veliki govor zborničnega predsednika Jelačina pa je podal splošne smernice gospodarske politike v državi, za katerih uveljavljanje se bori slovensko trgovstvo. Z glasnim odobravanjem so vsi zborovalci manifestirali svoje soglasje z načeli in zahtevami, ki so bile v teh poročilih in govorih navedene.

Slovensko trgovstvo, ki se je vedno krepko zavedalo svojih dolžnosti do naroda, do države in do celote, tudi na petkovem občnem zboru ni pozabilo na te svoje dolžnosti. Zlasti je to poudarilo s svojo manifestacijo za **bolgarsko-jugoslovanski pakt** in s svojo zahtevo, da se ta pakt še poglobi, da bo enkrat dosežen oni visoki cilj, ko bodo vsi južni Slovani popolnoma enotni in proti vsemu tujemu svetu ena celota.

S posebnim priznanjem pa je omeniti tudi stališče, ki ga je zavzel občni zbor v **socialnih vprašanjih**. Vidi se, da je ljubljansko trgovstvo v resnici napredno v najboljšem pomenu besede, ko se je izreklo za pokojninsko zavarovanje trgovskih pomočnikov, kakor je to predlagal predsednik Jelačin. Prav tako pa je z odobravanjem sprejelo tudi predlog g. Verbiča, da se dela za pokojninsko in drugo zavarovanje trgovstva.

Tako se je občni zbor izkazal v resnici na višini svoje naloge in z vso upravičenostjo moremo upati, da bo delovanje nove uprave opravičilo vse nade, ki so bile zvezane z njeno izvolitvijo.

Otvoritev občnega zbora

Občni zbor je otvoril predsednik Karel Soss, ugotovil sklepčnost in pravilno sklicanje seje, konstatiral dalje, da sta bila sklepni račun in proračuna razložena članstvu ter imenoval za zapisničarja občnega zbora tajnika Šmuka, za overovatelja zapisnika pa gg. Ivana Železnikarja in Romana Goloba.

Nato je pozdravil zastopnika mestnega poglavarstva g. dr. Ernesta Brileja, zastopnika Zbornice za TOI predsednika Ivana Jelačina in tajnika dr. Plessa, zastopnika

Zveze trgovskih združenj podpredsednika Franja Škrbca in tajnika Gornika, zastopnika Društva industrijev in veletrgovcev predsednika Staneta Vidmarja, zastopnika Trgovskega društva »Merkur« podpredsednika Albina Smrkolja, zastopnika Društva trgovskih potnikov in zastopnikov predsednika Janka Kreka, zastopnika Pomočniškega zbora Združenja trgovcev predsednika Melicerja, zastopnika Trgovskega dobrodelnega društva »Pomoč« predsednika Kregarja, zastopnika Pomočniškega društva g. Sitarja in ravnatelja gremialne šole Radota

Gruma ter končno zastopnike dnevnega časopisja.

Nato je zbor počastil spomin zaslužnih umrlih članov Združenja, in sicer: dolgoletnega predsednika Alojzija Lileka, častnega predsednika Trgovskega društva »Merkur« in ustanovitelja Trgovske bolniške blagajne, ki si je s svojim neumornim delom in trudom pridobil za naš stan neveljive zasluge, dolgoletnega člana uprave in blagajnika Miroslava Ambrožiča, ter zaslužne člane Janka Češnika, Janka Popoviča, Jerneja Ložarja, Karla Kavška in Globočnika.

Poročilo predsednika Sossa

V zadnjem času se posebno z odločujočih mest vedno bolj pogosto čujejo vesti o znatnem **zboljšanju našega narodnega gospodarstva**. Priznati moramo, da so te vesti za mnoge pokrajine naše države tudi resnične. Žal pa ne veljajo za Slovenijo, ki je doživela lani nad vse slabo letino, da bo morala uvoziti za 800 do 1000 vagonov več žita ko druga leta. A tudi vinska letina je bila v Sloveniji tako slaba, kakor že leta ne, saj je dala mestoma le **petino običajnega donosa**. Enako slabo so obrodila jabolka.

Gospodarski položaj Slovenije se torej ni izboljšal, zlasti pa tudi ne **položaj slovenske trgovine**. Ostal je težaven, kakor je bil, za mnoge panoge pa se je celo poslabšal. Omenjam samo našo lesno trgovino, ki je zaradi izvajanja sankcij proti Italiji izgubila svoj najboljši trg, ki ga nikakor ne more nadomestiti slučajno povečani lesni izvoz v Nemčijo, ki je radi plačilnih težkoč poleg vsega še silno tvegan.

Kljub temu slabemu položaju, v katerega je zašla slovenska lesna trgovina brez svoje krivde, pa se za njo ni storilo skoraj nič. Natančno pred enim letom smo bili v tej dvorani pričča velikega manifestacijskega zborovanja zastopnikov lesne stroke, katerega je vodil g. Škrbec, in na katerem se je podrobno opisal katastrofalni položaj lesnega gospodarstva, obenem pa tudi našela sredstva, ki morajo prinesiti izboljšanje. Takrat se je mnogo obljubilo, toda pomoč ni bila taka kot smo pričakovali.

Lansko leto smo doživeli prav drastičen primer, kako se v Ljubljani **prizanaša krošnjarenju**. V Kolodvorski ulici smo zalotili cel krošnjarski magazin, pravo krošnjarsko veleblagovnico. Vide-lo se je, da nekateri krošnjarijo kar na debelo, da imajo prave krošnjarske trgovine.

Obrtna oblast se je takrat, ko smo odkrili v Kolodvorski ulici zalogo, postavila na enostavno stališče, da ni povoda za uradni kazenski postopek. Kljub temu ni smo mirovali. Vso zadevo smo po tehtnem preudarku in zbiranju konkretnih podatkov predložili Zbornici za nujno prošnjo, da o stvari zainteresira **bansko upravo**, ki je na podlagi obširne spomenice Zbornice poslala min. za trgovino in industrijo **predlog**, da mi-

nistrstvo izposluje uredbo o prepovedi krošnjarenja z manufakturnim blagom.

Z zadovoljstvom jemljemo ta predlog banske uprave na znanje in ji izrekamo svojo zahvalo, prav tako pa tudi Zbornici za njen odločen nastop.

Tudi pri **Mestnem poglavarstvu** se je začelo proti krošnjarem postopati z vso strogostjo, pa mi je pri tej priliki dolžnost izreči predsedniku mestne občine dr. Adlešiču in referentoma dr. Brileju in dr. Frelichu za njihovo naklonjenost v borbi proti krošnjarem to-plo zahvalo.

Ker smo že **pri mestnih občinskih zadevah**,

naj s priznanjem omenim, da se je pod novo upravo povečala eks-peditivnost mestne uprave, in to predvsem zaradi njene reorganizacije. S priznanjem moram tudi omeniti novo regulacijo mestnih dolgov. Tako se je posrečilo novi mestni upravi, da je dosegla znatno znižanje obrestne mere za mestne dolgove pri Mestni hranilnici ter tudi pri Poštni hranilnici in Drž. hip. banki. Samo pri sled-njih dveh denarnih zavodih je prihranila na obrestih mestna ob-čina 136.000 din.

Akcijo mestne uprave, da z **novim obligacijskim posojilom** poveča likvidnost Mestne hranilnice, smo krepko podprli.

Proti konzumom in industrijskim prodajalnicam

Preidem na vprašanje konzumov, ki tarejo trgovino že leta in leta. Izdan je bil sicer predpis, da konzumi, ki prodajajo nečlanom ali ki prodajajo luksuzno blago, izgube vse privilegije. Vsi pa vemo, da še naprej prodajajo nečlanom in tudi luksuzno blago, da pa vkljub temu niso izgubili svojih privilegijev.

Prav podobna je tudi stvar z industrijskimi prodajalnami. Lani je sicer izšla okrožnica fin. ministra, ki zahteva od vseh davčnih uprav, da z vso strogostjo izterjajo od industrijskih prodajalen družbeni davek v primerni višini. Toda vse te okrožnice ne bi bilo treba, če bi se že enkrat izvedla stara zahteva trgovstva in se in-dustrijske prodajalne obdačile tako kot vse druge samostojne trgovine. Zakaj se ta naša zahteva ne izvede?

Sloveniji treba davčno breme omiliti!

Če že govorimo o davkih, potem moram pač z vso odločnostjo poudariti, da bi se moralo letos Sloveniji zaradi cele vrste gospodarskih katastrof, ki so jo zadele, **davčno breme znatno olajšati**. Mesto tega pa vidimo, da se je **davčno breme celo povišalo**. S finančnim zakonom se je povišal davek na poslovni promet za pol odstotka, davek na luksuz pa celo za 2%. Uvedle oziroma povišale so se **banovinske davščine**, poleg tega so se še nekatere banovinske trošarine centralizirale, da je bila Slovenija tudi pri tem prikrajšana, ko plačuje te trošarine za druge pokrajine.

Povišal se je **prispevek za soc. zavarovanje**, povišale so se občinske davščine, trošarine in uvoznine, za Božič pa smo dobili še povišani carinski ažio za skoro 10%.

Še lani je finančni minister odklonil povišanje ažia z utemeljitvijo, da je naše gospodarstvo z davki tako obremenjeno, da ne prenese novega povišanja, kljub temu pa se je letos povišal. Nekateri menda mislijo, da vsi ti direktni in indirektni davčni poviški trgovstvo ne brigajo, ker jih trgovci prevale na potrošnika. Silno slabo poznajo ti gospodje trgovino, če tako mislijo, kajti mnoge davščine se sploh ne morejo prevalliti. Pa tudi če bi se mogle, vendar trpi radi njih trgovina, ker postane blago predrago in zato pade njih promet. Ljudje ne morejo blaga več kupovati.

Ljubljana še posebej trpi zbog **preobčutnih uvoznin in trošarin**, ker ji periferija in vsi večji kraji izven Ljubljane občutno konkurirajo, tako da so velepodjetja prisiljena blago prodajati po lastni ceni, nekatera pa se že selijo izven Ljubljane, da zamorejo vzdržati občutno zunanjo konkurenco. **Zato je neobhodno potrebno, da se za povečanje konzuma znižajo trdote mestnih davščin.**

Lani sem kot zastopnik trgovstva v občinskem svetu stavil na predsednika občine štiri **interpelacije**, in sicer glede zatiranja krošnjarstva, glede ljubljanskega tramvaja, mestnih uvoznin in trošarin in končno glede ukinitve za občino pasivne prodajalnice elektrotehničnih predmetov, ki še vedno ni odpravljena.

Bodite uverjeni, da tega vprašanja, dokler bom zastopal v občinskem svetu interese ljubljanske trgovine, ne bom izpustil iz vi-

dika, dokler se ne reši pozitivno v prilog prizadetih trgovcev. Ravno tako je z mestno plinarno, ki posega v delokrog domače trgovine.

Na posebnem sestanku, ki sem ga priredil za trgovstvo v preteklem letu, sem podal točno in izčrpno poročilo glede mestnega proračuna. Imeli smo stvarne razloge, da smo proti proračunu protestirali v Beogradu pri fin. ministru, žal brez večjega uspeha, ker so bile politične debate v skupščini in senatu glede drž. proračuna najvažnejše. Tako je bil proračun z malimi korekturami potrjen in mestna doklada znižana za samo 5%.

Posledica visokih davščin je, da se **industrija in trgovina izogibata Ljubljani** in da je danes Ljubljana glede industrije razmeroma na slabšem kakor pred vojno. Ker je tudi uradništvo mnogo slabše plačano, je tudi zaradi tega nazadovala ljubljanska trgovina. **Cena električnega toka je še vedno previsoka** in odbija industrijska podjetja, ki bi se rada naselila v Ljubljani. Prejšnja praksa je bila škodljiva, nismo si znali priboriti industrijo v Ljubljano, ki bi dvignila kupno moč konzumenta. Na teritoriju smo sicer precej pridobili, a na kupni moči izgubili, ker je padel zaslužek industrijskega delavstva ter uradništva.

K vsem tem težkočam Ljubljane pa je zadela Slovenijo še

nesreča zastoja našega denarništva

Še pred leti je veljalo naše denarništvo kot ona trdnjava, ki daje Sloveniji vkljub vsem centralističnim zakonom neko avtonomijo, danes je pa mnogo denarnih zavodov na tem, da postopoma likvidirajo svoje posle.

Res je sicer, da se je položaj nekaterih hranilnic s pomočjo posojil pri Državni hipotekarni banki izboljšal, tako obeh mestnih hranilnic v Ljubljani in Mariboru, toda dejansko smo morali tudi to **zboljšanje plačati mi sami**. Slovenski pupilarni denar je naložen v Beogradu in sedaj si moramo mi izposojevati naš denar nazaj za lepe obresti.

Na koncu je prišla še **uredba o likvidaciji kmetskih dolgov**, ki je vse kmetske dolžnike darovala kot dobro klientelo Privilegirani agrarni banki. Kje naj sedaj zaslužijo slovenski denarni zavodi denar za obresti vlagateljev je vprašanje, na katerega ne vem odgovora. Če pa ne bodo imeli vlagateljev, kje naj dobe denar za kreditiranje trgovine, obrta in industrije?

Značilen za naše razmere je tudi primer veleblagovnice »Ta-ta«. Na pritisk vsega jugoslovanskega trgovstva se je končno le izdala uredba, ki prepoveduje ustanavljanje velikih trgovskih hiš. Kljub temu pa se je pri nas ustanovila veleblagovnica ter je mogla tudi **kljub uredbi in prepovedi uprave mesta Beograda** nemoteno poslovati, ker je bila uredba premalo jasna. Naše zbornice so zato predložile **nov tekst uredbe**, ki je popolnoma jasno določala, katere velike trgovine se prepovedujejo. Vendar se pri izdaji nove uredbe ni uporabilo to besedilo, temveč se je enostavno podaljšala stara uredba. Posledica tega je, da je sicer uprava mesta Beograda ponovno prepovedala »Ta-ta«, da je to prepoved potrdilo tudi trgovin-

Tač še nemožno naprej poslovati, dokler ne izreče svoje mnenje državni svet.

Ko pa grajamo vse te napake in nedostatke, pa moram tudi z vso odločnostjo poudariti, da jih grajamo samo zato, da bi dosegli zboljšanje razmer za nas Slovence, posebno za Ljubljano.

Nam ne gre pri tem prav za nobene politične in strankarske cilje. Mi se ne mešamo v politiko in se tudi ne bomo. Pač pa moramo konstatirati, da se politika meša v naše stanovske zadeve, kakor se je pokazalo pri volitvah v Zbornico.

Nepriistransko se bomo prizadevali in podpirali vsako koristno akcijo, ki bo v interesu našega naroda, posebno pa še naše bele Ljubljane. Zato se pridružujemo zahtevam, da se bolnišnica izpopolni v univerzitetno kliniko in da univerza v Ljubljani postane popolna, kakor so izrazili predstavniki shoda, ki se je vršil ravno v tej dvorani v torek za slovensko univerzo.

Pričakujemo, da bodo državni privilegirani denarni zavodi, ki so posebno sedaj po uredbi o razdolžitvi kmeti dobili močno klientelo v Sloveniji in ki so že prej dobili močne vire dohodkov od slovenskega pupilarnega denarja, da bodo ti zavodi tudi nekaj doprinesli k napredku gospodarstva v Ljubljani in zgradili reprezentativne palače za svoje poslovanje, zlasti pa Državna hipotekarna banka in Privilegirana agrarna banka.

Apeliram na vse odločujoče činitelje, da složno z gospodarskimi krogi sodelujejo za kulturni,

gospodarski in socialni prospah slovenskega naroda in Ljubljane.

Živimo v času, ko je treba, da so vsi trgovci solidarni in stanovsko zavedni. Vsakega trgovca dolžnost je, da je naročnik na naše stanovsko glasilo »Trgovski list«, ki je edini naš glasnik zahtev in težav. Mislim, da ste vsi mojega mnenja in da se strinjate z menoj, da piše »Trgovski list« tako, kakor mi mislimo, da krepko brani interese slovenskega gospodarstva. Zato gre v prvi vrsti zahvala neutrudnemu njegovemu uredniku.

Poudarjam, da ni mogoče dovolj naglasiti, kako težko se maščuje vsaka neednost v naših vrstah. Zato apeliram na vse, dragi tovariši in tovarišice: Ostanite tej stanovski solidarnosti vedno zvesti in krepko sodelujte v boju za pravice slovenskega trgovstva in slovenske trgovine. (Glasno odobravanje.)

Predsednik Šoss je nadalje sporočil, da sta se opravičila predsednik Trg. društva »Merkur« dr. Fran Windischer in ravnatelj Zveze za tujski promet dr. Žižek.

Končno je sporočil, da event. nove izvolitve ne bi mogel na noben način več sprejeti in da smatra zato za svojo dolžnost, da se ob odhodu s predsedniškega mesta zahvali vsem bivšim članom uprave, ki so zaradi izvolitve za zbornične svetnike prenehali biti člani uprave, to je gospodom Jelačnu, Kavčiču in Smerkolju, ko tudi vsem drugim članom uprave in pisarni za podporo, ki so mu jo izkazovali ves čas njegovega predsedstva.

Sledilo je nato

poročilo tainika Šmuca

iz katerega posnemamo:

Od nastopa krize v letu 1932. posvečamo stalno pažnjo gibanju trgovskih obratov, ker je ta statistika najboljši barometer za stanje slovenske trgovine. Po statistiki Zbornice za TOI je padlo od leta 1932. število trgovin v Sloveniji za 4556, obrtniških obratov pa za 3797, skupno torej za 8353 obratov. Naša statistika pa nam pravi, da je imelo naše združenje leta 1930. 1368 članov, leta 1934. 1162 in l. 1935. samo 1100 članov. Zaradi priključitve okoliških občin k Ljubljani pa je lani naraslo naše članstvo na 1315.

Tudi število trgov. pomožnega osebja stalno pada. Leta 1930. smo imeli v evidenci še 1362 trg. sotrudnikov, leta 1936. pa samo še 1132, torej za 230 manj, katere je večinoma zadela usoda brezposelnosti.

Ti statistični podatki dovolj nazorno dokazujejo težko stanje ljubljanske trgovine, ki je tem težje, ker je

davčna obremenitev

še vedno zelo visoka, čeprav se je obremenitev v primeri z ono v letu 1934. znižala.

Leta 1933. je znašala davčna osnova ljubljanske trgovine po predlogu davčne uprave 399 milijona dinarjev, to odmero pa je znižal davčni odbor na 26 milijonov. Leta 1934. naj bi znašala davčna osnova po predlogu davčne uprave 51 milijonov, ki jo je pa znižal davčni odbor na 45 milijonov. Takrat je bil finančni minister dr. Gjorgjevič. Ko je postal fin. minister dr. Stojadinović, se je davčni pritisk zmanjšal in predlog davčne uprave je znašal samo 31 milijonov, davčni odbor pa ga je znižal na 26 milijonov. Za leto 1936. pa je znašal predlog davčne uprave 304 milijona, a ga je davčni odbor znižal na 228 milijona dinarjev. Čeprav je davčni odbor znatno znižal odmero podlago davčne uprave, vendar pa je bila ta še vedno previsoka, kar se je izkazalo tudi pred reklamacijskim odborom, za katerega je bilo vloženih zelo veliko pritožb. Lani reklamacijski odbor velikemu številu teh pritožb ni ustregel. Za leto 1936. pa je bilo vloženih nad

700 pritožb, ki jih bo začel reklamacijski odbor reševati že v februarju. To veliko število pritožb je dovolj zgovoren dokaz, da je davčna odmera še vedno previsoka.

Opozarjam vse, da poteče ta mesec rok za vlaganje napovedi in da se ta rok podaljša le na utemeljeno prošnjo.

Statistika nam dalje pove, da plača Slovenija 14% vseh neposrednih davkov v državi in da znaša povprečna obremenitev enega prebivalca v Sloveniji 233 din, v nekaterih pokrajinah pa tudi pod 100 in tudi pod 50 din.

Še večja je odstotna obremenitev Slovenije pri neposrednih davkih, katerih plača Slovenija kljub svojim 821% vsega prebivalstva celih 17%. Te številke jasno dokazujejo utemeljenost akcije, da se uvede v vsej državi enaka davčna praksa.

Posebno težaven je bil položaj ljubljanske trgovine leta 1934., ko je bila davčna osnova za pridobitno povisana kar za 300 do 400%. Odpor proti temu pogubonosnemu povišanju pridobitne je bil povsod velik, saj je to povišanje povzročilo proletarizacijo trgovine in obrta. Vsi protesti proti temu pretiranemu povišanju pa so bili zaman in tako so bili trgovci prisiljeni, da so segli tudi po močnejših sredstvih. Pod skupnim vodstvom Centralnega predstavništva v Beogradu je prišlo do tega, da so bile trgovine v državi en dan zaprte. Tajnik v svojem poročilu podrobno opisuje borbo trgovstva proti takratni silno pretirani davčni praksi ter omenja, kako je posebna deputacija pod vodstvom predsednika Jelačina intervenirala in zahtevala na finančni direkciji, da se ta pretirana davčna praksa neha. Boj je takrat prikupil do vrhunca in že so bile vlozene kazenske ovadbe proti voditeljem trgovstva, zlasti predsedniku Jelačnu, ko je nastala izpremembra režima ter je postal finančni minister dr. Milan Stojadinović. Posebna deputacija Centralnega predstavništva je takrat zahtevala, da se davčna praksa omili, zlasti pa, da se ukine famozni paragraf 7. davčne novele, po katerem se je odmerjala pri-

dobnina na podlagi najemnine za stanovanje in lokal. Poleg tega smo zahtevali, da se omeji izdajanje koncesij tujcem, da se zniža obrestna mera Narodne banke, da se odpravijo privilegiji nabavljanih zadržug in konzumov ter da se odpravi monopolizacija šolskih knjig in zvezkov itd. Posebno odločno smo takrat nastopili tudi za železniško zvezo Slovenije z morjem ter za zgraditev avtomobilskih cest v Sloveniji.

Priznati treba, da je bilo mnogo naših zahtev tudi uresničenih. Tako se je znižala obrestna mera Narodne banke, dovoljene so bile olajšave pri izterjavanju razlik pri pridobitni za leti 1933 in 1934, dovoljen je bil odlog davčnih plačil in končno je bil dosežen tudi največji uspeh, da je padel § 7. davčne novele. Ugodno je vplivalo na gospodarstvo tudi znižanje telefonskih pristojbin, znižanje banovinskih davščin na motorna vozila ter znižanje potniških tarif na železnicah.

Toda še vedno je bilo stanje gospodarstva in zlasti trgovine težko, kakor smo tudi ugotovili na skupščini leta 1935. Vse naše organizacije so dokazale, da smo pripravljeni storiti vse, kar je v interesu države in naše ožje domovine, da pa tudi znamo braniti svoje lastne interese.

Pri tej priliki moram ugotoviti, da bi se vse nevedčnosti, ki pritiskajo gospodarstvo k tlom, že davno odpravile, če bi se pravočasno upoštevali predlogi gospodarskih organizacij. Cela vrsta razočaranj bi nam bila prihranjena in preprečene bi bile napake, ki so napravile vsemu gospodarstvu in državi težko škodo. Niso še ozdravljene gospodarske razmere, vendar pa nas v zadnjem času preveva nada, da gre vendarle na bolje. Priznavamo tudi, da je pažnja za potrebe gospodarskih stanov vedno večja. Vendar pa moramo istočasno poudariti, da še vedno ubija pretirani birokratizem dobro voljo državljanov

in da moramo v interesu gospodarstva nadaljevati svojo borbo za decentralizacijo uprave.

Za zboljšanje gospodarstva Ljubljane je odločilne važnosti, da

postane Ljubljana središče tujskega prometa,

skozi katero morajo voditi vse zveze iz Gorenjske in iz Štajerske k morju. Pri tem moramo zlasti naglasiti vedno večji pomen dobrih avtomobilskih cest za tujski promet. Zaradi slabih cest gredo težki milijoni mimo naše države. Zboljšanje cest je zato eden prvih pogojev za dvig ljubljanskega gospodarstva.

Enako važnost pa moramo polagati tudi vprašanju sanacije našega denarništva.

Proti privilegijem

Bolestno vprašanje, ki razjeda temelje naše lepe države, so privilegiji. V interesu ugleda drž. uprave ter v interesu naših bodočih generacij se morajo ti odpraviti. Ne smejo biti privilegirane posamezne ustanove in še manj pa cele pokrajine. Javna dela in državne investicije se morajo razdeljevati strogo po načelu enakopravnosti vseh pokrajin.

Priznavamo, da se je glede javnih del lani marsikaj storilo. Država, banovina, cestni odbori in občine so izdale lani za razna dela okoli 100 milijonov dinarjev. Tako se gradi železnica št. Janž-Sevnica, tlakuje se cesta Ljubljana—Kranj, modernizira se cesta št. Ilj—Maribor. Toda vse to še ne zadostuje! Potrebujemo železniško in cestno zvezo z morjem! Bolj se moramo zavedati pomena morja za narodno gospodarstvo. Narod brez morja nima bodočnosti! Mi imamo morje, toda te prednosti ne izkoriščamo. S priznanjem se je nato tajnik Šmuc spominjal dela pok. podžupana Jarca, da postane Ljubljana tujsko središče, ter predsednika Jelačina za želez-

niško zvezo Slovenije z morjem. Svoje poročilo je zaključil tajnik Šmuc z naslednjimi besedami:

Moje poročilo je končano. Dodal bi še, da smo v preteklem letu rešili 1172 dopisov, pri čemer pa ne upoštevam internih dopisov in dela uprave, kakor vodstvo katastra itd. Poleg rednih sej uprave, ki so bile vsak mesec in tudi večkrat, smo imeli 54 sestankov in anket posameznih sekcij ter razposlali 159 okrožnic, v katerih smo tolmačili razne zakone, uredbe in dajali primerna navodila in nasvete.

Ustanovili smo tri nove sekcije tako, da jih imamo danes 16.

Vzdružujemo Trgovsko nadaljevalno šolo, katero posejajo 202 gojenca, na šoli poučuje 12 izprašanih učiteljev ter se poučuje tudi verouk. Šola vodi vzorno in disciplinirano ravnatelj Rado Grum.

Podal sem vam spoštovana gospoda pregledno poročilo o vseh akcijah in delu Združenja.

Veliko je še dela, zato so nam vsi dobri sodelavci in svetovalci dragoceni. Ljubljansko trgovstvo ima za seboj že stoletno tradicijo trgovske časti in ponosa, pa tudi stanovske zavesti.

Zelim, da ljubljansko trgovstvo vse te lepe prednosti in lastnosti odbrži tudi v bodoče, ker le na teh principih in temeljih smemo in moramo graditi naše pozitivne aspehe v korist naše domovine in države. (Odobranje.)

Višji svetnik dr. Brilej

sporoča, da ga je pooblastil mestni župan dr. Adlešič, da ga opraviči, ker se zaradi nujnih poslov ne more udeležiti današnjega občnega zbora. Naročil pa mu je, da mu podrobno poroča o poteku občnega zbora, ker hoče biti podrobno informiran o težnjah trgovstva, za naše mesto tako važnega stanu. Mestna občina bo skušala čim bolj pospeševati Vaše interese. (Odobranje.)

Govor predsednika Jelačina

Za pozdrave Zbornici se je nato zahvalil zbornični predsednik Ivan Jelačin in se zlasti zahvaljuje za priznanja delu zbornice. Zbornica je vedno pazila na to, da ščiti interese slovenskega trgovstva in tako bo delala tudi v bodoče.

Kar je že večkrat naglasil, to mora poudariti tudi danes, da je slovensko gospodarstvo že 18 let v stalni defenzivi, da se brani proti temu, kar se mu hoče vzeti in da protestira proti temu, ker se mu ne da to, kar mu pripada. Saj je težko to vedno znova in znova ponavljati, in nekateri tudi že pravijo, češ da je to že njegova stara »lajna«, toda mirno te neenakosti vendar ne moremo prenašati. In kdorkoli bo na čelu slovenskega gospodarstva, bo to kritiko tudi moral stalno ponavljati. Zato se tudi kritiki ne moremo odreči, zlasti ne, ker ni ta nikdar osebna.

Nato je naglašal, kako nujno potrebno je, da so vsi slovenski gospodarski stanovi združeni v eni zbornici, da ostane ta enotna korporacija, ki je zaščita nas vseh. Naš narodni interes zahteva, da spravimo interese vseh gospodarskih stanov pod eno streho. S tem pa ni rečeno, da bi hotel neki corpus separatum, toda Slovenija ima svoje posebne interese, ki bi jih mogli na kratko označiti tudi tako, da se nam preveč jemlje in premalo daje! (Odobranje.) Podla insinucija pa je, če bi se tem našim stremljenjem hotelo podtikati, da hočemo s tem neki separatizem. Mi hočemo le enakopravnost, da smo pri enakih dolžnostih tudi enaki pri prejetanju pravic!

Slovenski denarni trg

je danes na tleh. Vendar ne moremo molčati, če je 800 slovenskih zavodov na tleh! Nekdo vendar

mora nastopiti v obrambo teh zavodov. Pač ne bomo na to še molčali!

Ali je morda slovenski človek že izgubil vsak ponos, da bi na vse to molčal. Ali smo res že Cankarjevi hlapeci!

Vsak večji gospodar ve, da more biti koncentracija vseh poslov dostikrat tudi dobra. Tako je tudi s centralizmom. Toda pogoj je, da so pri tem vsi udje zdravi, da vsi udje prejemajo to, kar potrebujejo, ne pa da bi eden pojedel vse, drugi pa od izčrpanosti odmrli. (Tako je!)

Slovenci smo Jugoslavijo hoteli. Zato smo tudi poklicani, da v njej sodelujemo, pa čeprav nas je le ena desetina. Kljub svoji malostnosti hočemo sovladati!

Mnogo se govori tudi o konjunkturi, ki da je nastopila. V Sloveniji se ta nikjer ne vidi, nasprotno je Slovenija v največji stiski, ker je slovensko denarništvo na tleh. Zato zahtevamo, da se revidira zakon o Drž. hip. banki in da se vrne denar mladotnikov v Slovenijo!

Priznavamo dobro voljo sedanjih funkcionarjev na ljubljanski občini in veseli nas, da se je doslej posojilo za mestno hranilnico. Toda s tem še ni rešeno vprašanje slovenskih denarnih zavodov. Napraviti treba že enkrat »tabula rasa«, ker tako, ko dosedaj, ne gre naprej. Slovenske hranilnice so bile naše narodne trdnjave. Danes pa stopi na njih mesto Priv. agr. banka, ki je postala gospodar nad vsemi slovenskimi kmetijskimi dolžniki. Če ne bo sedaj kmet plačal obresti ali obrokov, se ne bo mogel več pogoditi mirno s svojo hranilnico, temveč eksekvirala ga bo davkarija. Nič več ne bo prejšnjega domačega postopanja! Mali ljudje se bodo zaradi tega skupni stvari še bolj

odtujili! Naj si vsakdo pravočasno odgovori, kam bo to privedlo?

Centralizem je ona ovira, ki tlači vse gospodarstvo v prečasnih krajih in zato bi se morali tudi vsi prečasniki kraji skupno boriti proti centralizmu!

Vesel bom, ko bodo bratje Srbi izprevideli, da imamo mi prav. Toda zaenkrat nočejo še dati valet iz rok. Toda s tem delajo tudi sebi slabo, ker sedaj gre dobro le peščici ljudi, najmočnejša država pa je tista, v kateri je zadovoljen ves narod.

Dotakniti se moram tudi vprašanja naših zborničnih volitev in ugotoviti moram, da je takrat

politika segla v naše vrste.

Ne bom o tem podrobneje govoril, vendar pa moram konstatirati, da se je Ljubljani in njenemu trgovstvu storila velika krivica, ker se je znižalo število zborničnih svetnikov Ljubljane od 4 na 2 in ker se je vzela pasivna volilna pravica večini ljubljanskih trgovcev.

Za pokojninsko zavarovanje trgovskih pomočnikov

Nato se je predsednik Jelačin spominjal zborovanja zasebnih nameščencev v Del. zbornici in njih zahteve, da se pokojninsko zavarovanje razširi tudi na trgovske pomočnike. Moramo biti toliko uvidni in toliko dalekovidni, da se za njih zahtevamo izrečemo, ker je pravilno reševanje socialnih vprašanj tudi edino pozitivno sredstvo proti pretiranim komunističnim zahtevam. (Odobranje.)

Pred konferenco zbornic v Beogradu

Dne 1. februarja se začne v Beogradu konferenca vseh trgovsko-industrijskih zbornic Jugoslavije, katere se udeleži tudi naša

zbornica. Na konferenci se bodo obravnavala nad vse važna vprašanja. Tako se bo razpravljalo o načinu plačevanja zgradarine in taks ter o vseh dajativah, ki bremenijo zlasti našega malega človeka.

Posebna pažnja se bo posvetila vprašanju kmetijske zaštite in uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov. Ljubljanska zbornica se bo v tem pogledu popolnoma pridružila skupni zahtevi Zveze slovenskih zadrug, Zadrugne zveze in Zveze jugoslovanskih hranilnic. (Odobranje.)

Na dnevnem redu konference sta tudi zakonska predloga o konkurznem zakonu in zakonu o prisilni poravnavi izven stečaja.

Nadalje se bo razpravljalo o predlogu, da se sedež odbora Mednarodne trgovinske zbornice v Parizu prenese iz Beograda v Zagreb, ker je Zagreb naše najmočnejše trgovinsko središče.

Ljubljanska zbornica je izdelala za konferenco razne referate in predloge, tako tudi za ureditev

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srjace, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

našega izvoza lesa, mesa in drugih proizvodov. Upam, da bo konferenca pomenila za vse naše gospodarstvo velik uspeh.

Pakt prijateljstva z Bolgarsko

Nato se je spominjal predsednik Jelačin historičnega dne, ko je bil dne 24. januarja 1937 v Beogradu podpisan pakt večnega prijateljstva med Jugoslavijo in Bolgarsko. Nad vse se veselimo tega velepomembnega dne in zato poziva vse trgovce, da se nedeljskega manifestacijskega zborovanja v Trgovskem domu udeležijo v čim večjem številu.

Nato se je v obširnem govoru spominjal nekdanjih dni, ko so Slovenci prvič prišli na Bolgarsko in ko se je začela zbujati zavest slovanskih narodov, dokler ni ta zavest tudi zmagala.

Ni pa še zaključen razvoj naših odnošajev z Bolgarsko s podpisom prijateljskega pakta, temveč razvoj bo šel naprej in tega razvoja ni mogoče več ustaviti. Doseči je treba popolno skupnost z bolgarskim narodom, da nas bo nad 20 milijonov in potem se bomo mogli res svobodno razvijati, potem ne bomo več eksploatacijski objekt drugih.

Predlaga, da se odpošlje pozdravna brzojavka Zvezi bolgarskih trgovskih združenj. (Viharni živio klici.)

Z občnega zbora je bila nato poslana naslednja brzojavka:

Gospod Hristo Jozov
predsednik občnega saveza bolgarskih trgovcev

Sofia.

Na predlog predsednika zbornice Jelačina pošilja ljubljansko trgovstvo s svoje skupščine tovariške pozdrave.

Združenje trgovcev Ljubljana.

Z viharnim odobravanjem je bil sprejet predlog predsednika Jelačina, kakor tudi ves njegov govor.

Drugi govorniki:

V imenu Zveze trgovskih združenj je nato pozdravil zborovanje njen

podpredsednik Fr. Škrbec.

Pozdravlja tudi one, ki jim nemila usoda ni več dopustila, da bi prisostvovali kot člani današnjemu občenemu zboru. Pozdravlja pa

tudi vse pomočnike in tudi naš trgovski naraščaj.

Sporočila, da je bila danes tudi seje predsedstva Zveze trg. združenj v Celju odposlana pozdravna brzojavka bolgarskim tovarišem.

Zaradi kratko odmerjenega časa bi samo nekaj poudaril. Borba za kruh je težka in postaja vedno težja. Naša dolžnost je zato, da narodu čim bolj pomagamo in zato moramo zahtevati tudi od države, da temu našemu narodu pomaga. Zahtevati pa tudi moramo za sebe pravico do besede. Apeliramo na odločujoče činitelje, da se vsaj našemu stanovskemu in strokovnemu tisku dovoli svobodna beseda. A to zahtevamo tudi za vse druge liste.

V imenu Pomočniškega zbora pozdravlja občni zbor njegov predsednik Melicier, ki se zlasti zahvaljuje predsedniku Jelačinu za njegove besede v korist pokojniškega zavarovanja trg. nameščencev.

G. Sedlar je nato predlagal, da tudi združenje prireja predavanja. Nadalje želi, da se vajenska doklada zniža. Uprava združenja naj bi delala na to, da se nadaljevalna šola podržavi. Ni zadovoljen,

volitve nove uprave

Predsednik Soss izjavlja, da ev. zopetno izvolitev nikakor ne sprejme. Imenuje pa skrutinatorje gg.: Ivana Železnikarja, Janka Krika in Frana Škrbca.

G. Stane Vidmar predlaga posebno listo, ki se je sestavila, da se uprava nekoliko pomladi. Imamo v naših vrstah dovolj spoštnih ljudi, katerim pa je treba dati tudi priliko, da pokažejo svoje sposobnosti. Nova lista, ki jo predlaga, je bila sestavljena le iz vidika čim boljše obrambe stanovskih interesov.

Nato se je volilo z listki ter je bil izvoljen za predsednika Viktor Meden, ki je dobil od 189 oddanih glasov 72. G. Verbič je dobil 56, nekaj je bilo razcepljenih, 3 glasovnice pa so bile prazne.

Novi predsednik Viktor Meden se zahvali za izvolitev in jo tudi sprejme.

Skrbel bo, da se bo združenje na znotraj učvrstilo, na zunan pa da se njegov vpliv poveča. Svojo prvo nalogo bo skušal doseči s tem, da bo vodil vse posle objektivno, nepristransko in vedno upoštevaje le interese celote. Da pa doseže svojo drugo nalogo, bo gledal, da bo združenje v čim boljših stikih z vsemi oblastmi, da bo tudi njegove želje vedno čim boljše sprejete. Gledal bo tudi na to, da bo pri vseh anketah in konferencah, ki so važne za trgovstvo, združenje zastopano. Da se bolje spoznamo z našimi novimi člani iz okolice, bo prirejalo združenje z njimi prijateljske sestanke.

Čudežev pa ne pričakujte od nas, pač pa naglašamo, da bomo vedno storili svojo dolžnost. (Odobranje.)

Glede liste odbornikov ko tudi prvotne izvolitve g. Goloba za podpredsednika je nastala nato daljša debata, ki je mestoma postala precej ostra in ki je bila včasih že kar nerazveseljiva. Z volitvami pa, ki so dale popolno zadostženje tudi opoziciji, saj je bil njen kandidat izvoljen z veliko večino, je bil tudi ta nesporazum popolnoma likvidiran.

Najprej je bil z listki izvoljen za podpredsednika g. Roman Golob, ki je dobil 72 glasov, g. Verbič pa jih je dobil 64, dočim so bile druge glasovnice razcepljene ali prazne.

Tudi člani uprave so se izvolili z listki ter je prodrla skoraj v celoti od g. Staneta Vidmarja predlagana lista, le da je bil izvoljen v upravo tudi zaslužni predsednik sekcije speceristov g. Anton Verbič, ki je dobil 96 glasov, njegov protikandidat pa le 28 glasov.

Na podlagi teh volitev so bili izvoljeni:

kakor je nastopala slovenska delegacija na beograjskem kongresu. Zeli si v bodoče več aktivnosti slovenske delegacije. Govori o svobodi ter navaja besede blagopojnega kraja Petra I., da ni svobode nikdar preveč.

Blagajniško poročilo

je podal blagajnik g. Verbič. Čisto premoženje združenja se je v lanskem letu znatno povečalo in znaša že 1.150.400 din. Navaja podrobno vse postavke iz zaključnih računov. Če želi kdo še podrobnejše informacije, so te na razpolago.

V imenu nadzorstva poroča g. Meden, da je nadzorni odbor pregledal vse poslovanje uprave in blagajnika ter predlaga obema absolutorij. Občni zbor sprejme ta predlog soglasno.

Gospod Verbič je nato tudi predlagal novi proračun, ki izkazuje 60.000 din dohodkov in 283.450 din izdatkov. Primanjkljaj v višini 223.450 din naj se krije z doklado, ki ostane neizpremenjena, t. j. 12% od osnovne pridobnine. Tudi ta predlog je bil soglasno sprejet.

Sledile so

V upravo kot člani: Avgust Volk, Ivan Železnikar, Ivan Krivic, Franc Novak, Janko Krik, Dominik Čebin, Viljem Laznik, Franc Kolšek, Joža Štrukelj, Mirko Stepič, Franc Mravljak, Anton Verbič.

Namestniki: Anton Žlender, Avgust Robežnik, Zvonimir Lukič, Kristijan Čermelj, Miloš Kompare, Bogomir Motoh.

V nadzorni odbor: Karel Soss, Stanko Florjančič, Miha Rožane; kot namestniki: Janko Čepon, Oskar Schmidt, Josjo Gorec.

Za delegate »Zveze«: Iv. Jelačin, Stane Vidmar, Fr. Škrbec, Stanko Florjančič, Roman Golob, Mirko Stepič, Viktor Meden, Avg. Volk, Karel Soss, Franc Kolšek, Viljem Laznik, Janko Krik, Joža Verovšek; kot namestniki: Zvonimir Lukič, Franc Novak, Ivan Krivic, Franc Kačar, Anton Žlender, Avgust Robežnik, Joža Štrukelj, Dominik Čebin, Milan Kompare, Kristijan Čermelj, Franc Mravljak, Ivan Bogataj, Bogomir Motoh.

V častni odbor: Stane Vidmar, Viktor Meden, Josip Kette, Ivan Bogataj, Miha Rožane, Avgust Volk.

Pri slučajnostih je bil soglasno sprejet predlog Zbornice, s katerim se olajša poslovanje Pomočniškega zbora.

G. Verbič je predlagal nato, da se začne delati za izvedbo starostnega zavarovanja trgovcev. Ko so bili podani še nekateri drugi predlogi ter podana nekatera pojasnila, se je izreklo še priznanje in zahvala vsem bivšim članom uprave.

Nato je predsednik Viktor Meden zaključil občni zbor.

Carinski dohodki v decembru

Po uradnih podatkih so znašali v milijonih carinski dohodki

	1936	1935
v I. dekadi	25,3	20,6
v II. dekadi	28,4	25,2
v III. dekadi	33,1	20,3.

V decembru so se torej carinski dohodki povečali za 20,7 milijona ali za več kot 32 %. To povečanje dohodkov je zlasti posledica povišanja carinskega azia.

Zelo bi bili hvaležni gen. direkciji carin, če bi tudi objavila dohodke posameznih carinarnic, ker bi bila potem slika o plačanih carinah vse bolj pregledna in bi se tudi videlo, če morda kje ne plačujejo carin v pravi višini. Sploh je vrednost statistik v tem, da čim več povedo, ne pa v tem, da navajajo le en rezultat, ki sam za sebe nič ne pove in ki postane res jasen šele v zvezi z drugimi podatki.

Politične vesti

Ob prvem sestanku nemškega parlamenta po nar. socialističnem državnem preobratu v letu 1933. je imel Hitler v soboto popoldne nad dve uri trajajoč govor, ki ga je vsa svetovna politična javnost pričakovala z največjim zanimanjem. Takoj po Hitlerjevem prihodu na sejo, je otvoril predsednik Göring sejo s kratkim nagovorom, nakar je bilo zopet izvoljeno staro predsedništvo parlamenta z generalom Göringom na čelu. Nato je parlament soglasno sprejel pooblastilni zakon, s katerim se podaljšuje Hitlerju izredna polnomočja še za nadaljnja štiri leta. Nato je povzel besedo Hitler.

Uvodoma svojega govora je naglašal velikanski pomen narodno-socialistične revolucije, ki da je revolucija vseh revolucij. Čeprav je bila najmanj krvava od vseh revolucij, je vendar prinesla največje izpremembe. Tiste, ki se kljub temu zgražajo nad koncentracijskimi taborišči, ki jih je ustvarila revolucija nemških nar. socialistov, sprašuje, če so se zgražali, ko je bilo v Španiji pobitih 170.000 ljudi. Če bi nemška revolucija zahtevala enakih žrtv, bi moralo v Nemčiji pasti do pol milijona ljudi, a je dejansko nar. soc. revolucija zahtevala manj žrtv, kakor pa je bilo nar. socialistov ubitih leta 1932., ko niti še ni bilo nobene revolucije v Nemčiji.

Hitler je nato govoril o nar. socialistični ideologiji. Namesto marksističnega pojma o kolektivnem človeku ter liberalnega pojma o človeku kot individuu, naglašala narodni socializem pojem krvne narodne skupnosti. Treba ohraniti na vseh področjih posebnosti, ki jih je Bog naklonil posameznim plemenom. Ne more pa se dovoliti, da bi židovstvo še nadalje razkrajalo druge narode zato, da bi moglo nad njimi vladati. Edini nosilec suverenosti da je danes v Nemčiji narod, in njegova volja se danes izraža v sedanji politični organizaciji nemškega naroda (ki se včasih seveda korigira tudi s koncentracijskimi taborišči, op. ured.).

Tudi gospodarska vprašanja presoja nemški narod v prvi vrsti s stališča narodne skupnosti. Narodna proizvodnja, ne pa zlato v bankah, je dejanska kritja vsake valute. Načrtno gospodarstvo uvaja Nemčija, ker je vsako gospodarsko vprašanje prav za prav vprašanje večje racionalizacije. Nato je prešel Hitler na zunanje-politična vprašanja ter

izjavil, da slovesno prekljuje nemški podpis na mirovni pogodbi ter izsiljeno izjavo, da je Nemčija bila kriva vojne. Tudi nemške železnice in Reichsbanka pridejo pod popolno suverenost nemškega naroda. Ker je s tem obnovljena nemška enakopravnost, ki je tudi vidna v popolni obnovi nemške vojske, je Nemčija pripravljena lojalno sodelovati z drugimi narodi pri likvidaciji vprašanj, ki zadevajo nemški narod in druge narode.

Ni res, kar je trdil minister Eden, da je Nemčija osamljena. To dokazujejo nemške pogodbe s Poljsko, Italijo in Avstrijo ter njeni prijateljski odnošaji z Madjarsko, Jugoslavijo, Bolgarsko, Grčijo, Portugalsko in Španijo ter z mnogimi izven-evropskimi državami. Še bolj zgovoren dokaz, da ni Nemčija osamljena, pa je pogodba z Japonsko proti komunistični nevarnosti.

Med Nemčijo in Francijo sploh ni nobene sporne točke. Nemška vlada pa je tudi pripravljena jamčiti nedotakljivost Belgije in Nizozemske.

Na gospodarskem polju skuša Nemčija doseči sodelovanje z drugimi narodi. Svetovna gospodarska stiska je nastala zaradi nereda v proizvodnji posameznih narodov ter je Nemčija pri tem brez krivde. Nikakor pa se Nemčija ne more odpovedati svoji štiriletki.

Nato je zopet polemiziral z min. Edenom, ki da misli, da se tiče boljše vize samo Moskve. V resnici pa je boljše vize kuga, proti kateri so se morali Nemci sami boriti, in sicer s prelivanjem krvi. Nadaljnji obstoj Zveze narodov je odvisev samo od tega, če se bo Zveza narodov reformirala ali ne. Nemčija si je svoje kolonije pridobila brez vojne, zato se teh kolonij tudi nikdar ne more odreči.

Splošno pomirjenje je odvisno od izvršitve naslednjih 6 točk: 1. Okrepiti se mora notranji red pri vseh narodih. 2. Narodni morajo medsebojno spoštovati življenjske pogoje posameznih narodov. 3. Zveza narodov se mora preurediti. 4. Načelo popolne enakopravnosti narodov se mora izvesti. 5. Oboroževalno vprašanje je nedeljiva celota. 6. Zatirati treba mednarodne zastrupeljalce in falzifikatorje javnega mnenja.

Končno je Hitler govoril še o manjšinskem problemu ter napovedal novo nemško ustavo. Med drugim je tudi napovedal, da se bo

postavil poseben načrt za izpolnitev nemških velemejst, zlasti Berlina, Münchena, Nürnberga in Hamburga. Svoj govor je zaključil Hitler z besedami: »Naj nam vsemogočni Bog nakloni mir, da bomo mogli s polno vero končati svoje ogromno delo.«

Že v soboto popoldne so izšli v svetovnem tisku prvi komentarji svetovnega tiska. Posebno pozornost posvečajo listi Hitlerjevemu preključu nemškega podpisa na mirovni pogodbi. Vendar pa naglašajo, da se zaradi tega mednarodni položaj ni prav nič poslabšal. Nekateri francoski listi naglašajo, da je zelo dvomljivo, da bi se moglo sedanji Nemčiji posrečiti to, kar se ni posrečilo Nemčiji iz leta 1914., ki je bila mnogo bolj bogata in ki je imela mnogo bolj močne zavezničke.

Angleški listi komentirajo Hitlerjev govor še zelo na kratko, oficialnih komentarjev pa še ni. Vendar se iz objavljenih komentarjev vidi, da je angleški tisk razočaran, ker ni Hitler odgovoril na glavna vprašanja Anglije. Listi pa priznavajo pomirljiv ton Hitlerjevega govora.

Popolnoma zadovoljen s Hitlerjevim govorom pa je italijanski tisk, ki naglašajo, da more Italija v vsem podpisati Hitlerjev govor.

Ob četrti obletnici narodno-socialističnega režima v Nemčiji je objavil italijanski zunanji minister grof Ciano v listu »Völkischer Beobachter« članek, v katerem pravi, da je bila Italija vedno na stališču, da je evropski mir brez svobodnega sodelovanja Nemčije v evropskem koncernu veseles nemogoč. Ker vodi Nemčija isto politiko ko Italija, sta obe državi najmočnejša steber za ohranitev evropskega mira.

Ruždi Aras je izjavil, da bo njegov sestanek z italijanskim zunanjim ministrom Ciano utrdil italijansko-turško prijateljstvo. Turčija želi, da se ohrani status quo v Sredozemskem morju in zato pozdravlja angleško-italijanski sporazum.

Na španskem bojišču ni bilo nobenih posebnih dogodkov. Le artilerija in letalci razvijajo večjo agilnost. Republikanci pred Madridom so tako dobro utrjeni, da so tuji strokovnjaki mnenja, da Francove čete v nobenem primeru ne bodo mogle zasedati Madrida.

Advokat

Dr. Miron Bleiweis-Trsteniški

je otvoril advokatsko pisarno v

Ljubljani, Trdinova 5

O vračanju varščin

Trg. minister je odredil, da se doda § 2. pravilnika o določanju in vračanju varščin nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Dospelo obresti in kuponi vrednostnih papirjev se morajo na zahtevo dati položniku varščine na svobodno razpolago, če je bil položil varščino v popolnem predpisanim znesku.«

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 27. januarja objavlja: Pravilnik o proglašanju turističnih krajev in načinu pobiranja in porazdeljevanja taks na bivanje obiskovalcev teh krajev — Odločbo in seznamek turističnih krajev — Navodila glede izpita uradniških pripravnikov gozdarske stroke s fakultetno naobrazbo — Določitev kontro ne takse po uredbi o odkupovanju domačega bombaža — Določitev posebne kontrolne takse po uredbi o pospeševanju svilarstva — Nekateri ratifikacije mednarodnih konvencij — Razne razglase in objave.

Konkurzi - poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju trdke Samida & Co. v Ljubljani, reg. pod firmo Samida & Co., javna trgovska družba v Ljubljani. Poravnalni sodnik Fran Kovač, poravnalni upravnik dr. Tone Zupančič. Narok za sklepante poravnave dne 11. marca ob 10. Rok za oglasitev do 4. marca.

Doma in po svetu

Banovinski svet za Dravsko banovino je sklican za 15. februar. Glavna točka dnevnega reda je razprava o banovinskem proračunu. Nadalje bo banovinski svet razpravljajal o izpremembi uredbe o občinskih tajnikih. Končno bo banovinski svet izvolil svojega zastopnika v privzno komisijo za odtujitev nepremičnin v obmejnem ozemlju.

Ljubljana je v nedeljo na velikem zborovanju v Trgovskem domu manifestirala za prijateljstvo z Bolgarsko. Na zborovanju so sodelovala vsa ljubljanska kulturna društva. Otvoritveni govor je imel predsednik Bolg.-jugoslov. lige Rasto Pustoslemšek, glavni govor pa predsednik Zbornice Ivan Jelačin. Njegov govor je bil sprejet z velikanskim odobravanjem. Vstopajte v Bolgarsko-jugoslovansko ligo!

Prosvetni proračun je letos po- višan, kakor je izjavil v finančnem odboru prosvetni minister, za 21,2 milijona din. Za državne tiskarne je določen znesek 27,9 milijona din, to je 3,2% vseh izdatkov. Zakaj je ta izdatek potreben, res ne uvidevamo. Ves proračun znaša 1.054,2 milijona din in odpade od tega zne- ska za ljudsko šolstvo in narodno prosveto 537,1, za srednje šolstvo 159, za vseučilišča 89,9, za državne tiskarne 27,9, za umetnostne šole 21,3, za verske šole in za subvencije verskim šolam 16,8 ter za prosvetno upravo in druge posle 17,7 milijona dinarjev.

Inž. Košutič, ki je bival sedem in pol leta v tujini, se je vrnil iz tu- jine v Jugoslavijo brez potnega lista. Po nalogu notranjega mini- stra pa se mu zaradi tega niso de- lale nobene ovire.

V decembru je znašal naš izvoz 615 milijonov din, za 264 milijonov din več kot v decembru 1935. Od no- vembra 1930. dalje še nismo noben mesec dosegli tako velikega izvoza. A tudi uvoz je dosegel v decembru rekordno višino in znašal 430 mili- jonov din ali za skoraj 100 milio- nov din več kot v decembru 1935. Navzlic temu je bila naša trgovin- ska bilanca v decembru aktivna za 185 milijonov din.

Naš pasivni saldo v klirinškem novem obračunu z Italijo je dose- gel že 23 milijonov lir.

Madžarska je baje pripravljena pristati na zblizanje z Malo antan- to, toda le pod pogojem, da bo v vsakem pogledu enakovredna z drugimi državami Male antante (oboroževanje) ter da se bodo spo- štovala madžarske narodne manj- šine. Kdaj pa bo Madžarska spo- štovala državljanske pravice svojih lastnih državljanov in narodne pravice manjšin na njenem ozem- lju?!

Komunistično tajno tiskarno so odkrili v Celovcu ter zaplenili zelo veliko propagandnega materiala.

Italijani so kupili 10 španskih trgovskih ladij, ki so se nahajale od Izbruha španske revolucije v Genovi.

Drž. tožilec Višinski je imel po- tajni razpravi, na kateri so bili ob- toženci zaslišani glede njihovih zvez z zastopniki tujih držav, več ur trajajoč govor, v katerem je za- hteval za vse obtožence smrtno ka- zen. Uporabljal je pri tem iste be- sede, s katerimi je zahteval Radek, da se ustrele obtoženci iz prvega procesa proti trockistom. Sedaj mora tudi Radek (Sobelsohn) pla- čati svoje zločine z glavo, je zak- lical dr. ž. tožilec.

Po triurnem posvetovanju je so- dišče razglasilo razsodbo. 13 obto- žencev se obsoja na smrt, Radek, Sokolnikov in Arnold so bili obso- jeni na 10. Stojilov pa na 8 let ječe. General Putna je bil že preje ustreljen brez sodbe.

Radek ni bil obsojen na smrt, ker je baje zagrozil, da bodo njegovi prijatelji objavili za Stalina zelo neprijetne dokumente. Vsi obsojen- ci so zaprosili za pomilostitev.

Od 1. februarja dalje je v Nem- čiji omejena pravica svobodne pro- daje zemlje. Vsaka prodaja zemlje v površini nad 2 ha je dovoljena le s posebnim dovoljenjem oblasti. Nova uredba naj zagotovi izkori- ščanje zemlje predvsem za prehra- nitvene namene Nemčije.

Mandat za sestavo japonske vla- de je dobil general Ajaši, ki je že stopil v stik z liberalnimi in kon- servativnimi skupinami. Ker so višji vojaški krogi že dovolili generalu Sugijami, da vstopi v njegovo vlado kot vojni minister, se splošno pričakuje, da se bo mislija generala Ajašija posrečila.

General Ludendorff je v svojem tedniku ostro nastopil proti temu, da nemška vlada podpira generala Franca. Pravi, da je Francov kle- rikalizem prav tako nevaren kakor Caballerov komunizem. Španija vrhu tega nikdar ne bo mogla pla- čati stroškov državam, ki so se vmešale v španske zadeve. Luden- dorffov tednik je bil zaradi teh iz-

vajan v Nemčiji zaplenjen. An- gleški »Daily Telegraph« dostavlja k temu poročilo, da so nemški vi- soki krogi istega mnenja ko gene- ral Ludendorff.

Poljski minister za gospodarstvo Kwiatkowski je izjavil v proračun- skem odboru sejma, da odklanja vlada vsako devalvacijo poljskega zlota.

Povodenjska katastrofa v Ame- riki se zopet veča, ker je začelo de- ževati. Poleg tega je bil v poplav- njenem ozemlju močan potres, ki je porušil veliko hiš.

Deske-plohi, par., od 16 cm naprej . . . 225— 245—
Deske-plohi, kon., od 16 cm naprej . . . 265— 295—
Kratice, za 100 kg . . . 25— 30—

Bukev:
Deske-plohi, naravni, neobrobjeni, monte 230— 250—
Deske-plohi, naravni, oštrorobi, I, II. . . 320— 340—
Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni, monte 260— 290—
Deske-plohi, parjeni, oštrorobi, I, II. . . 470— 520—

Hrast:
Hlodi I, II. . . 190— 220—
Bordonali . . . 760— 870—
Deske-plohi, neobrob- ljeni boules . . . 840— 880—
Deske-plohi, neobrob- ljeni, I, II. . . 690— 780—
Deske-plohi, oštrorobi (podnice) . . . 790— 870—
Frizi I, širine 5, 6 in 7 cm . . . 700— 780—
Frizi I, širine od 8 cm naprej . . . 800— 860—

Oreh:
Plohi, neparjeni, I, II. 840— 920—
Plohi, parjeni, I, II. . 890— 980—

Parket:
hrastovi, za m² . . . 45— 55—
bukovi, za m² . . . 30— 35—
Železn. pragi 2-60 m 14x24

hrastovi, za 1 komad . 33— 35—
bukovi, za 1 komad . 23— 25—

Drva:
bukova, za 100 kg . 12— 13—
hrastova, za 100 kg . 11— 12—

Oglje:
bukovo, za 100 kg . 35— 40—
»canella«, za 100 kg . 40— 45—

Dobave - licitacije

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 4. februarja ponudbe za dobavo 4.000 kg masti za jamske vozičke, kavčukastih cevi, sirkovih metel in ščetk; do 11. februarja za dobavo električnih žarnic, 3.000 kg strojnega olja, vijakov z maticami, žebeljev, ključev, kopalskega laka, kolofonije, mavca, sidla, dinamo-olja, asinhrona in elektromotorja.

LICITACIJE
Direkcija šum v Zagrebu prodaja na javni ofertni licitaciji dne 4. februarja bukove, hrastove in jese- nove hlode ter večjo množino trsak in dne 17. februarja 1.300 m³ izde- lanih hrastovih trupcev.
(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Nemčija kupuje žito v inozemstvu

»Intransigeant« poroča iz Berli- na, da kupuje nemška vlada v ino- zemstvu velike množine žita. Ob priliki poseta romunskega držav- nega podtajnika Dimitria so dobi- li Romuni velika naročila za pše- nico in ječmen ter petrolej v vred- nosti 15 milijonov mark. Dobave se bodo plačale v devizah in so Romuni pristali na dolgoročno plačilo. Nadaljnje naročilo je do- bila po tem poročilu Jugoslavija. Nemci so poslali posebno komisijo tudi v Argentini, ki naj bi tam uredila nakupe žita.

Radio Ljubljana

Torek, dne 2. febr. 9.00: Čas, po- ročila — 9.15: Reproduciran kon- cert — 9.45: Verski govor (dr. Ro- man Tominec) — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz zavodov sv. Sta- nislava iz Št. Vida nad Ljubljano — 11.00: Plošče — 11.30: Otroška ura (gdč. Slavica Venceljova) — 12.00: Klavirski koncert dr. Ro- mana Klasina — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 16.00: Vprašanje vojnih žrtev v Jugosla- viji (Matko Stefe) — 16.20: Sramel tercet Magistrov — 17.00: Kako ščitimo sadno drevje (g. A. Flego) — 17.20: Radijski orkester — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zabačni zvočni ted- nik — 20.00: Koncert godbe 40. pp. Triglavskega (dirigent g. Z. Zivano- vič) — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Plesna glasba (plošče) — Sreda, dne 3. febr. 12.00: Mešan program (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Vokalna glasba (plošče) — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Vinko Bitenc: Zgodba o dveh cekinih — 18.30: Zgodba o mladini — 18.40: Zakon- sko pravo v predhodnem načrtu drž. zakonika Jugoslavije (univ. prof. dr. Rado Kušej) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Uvod v prenos — 20.00: Prenos opere iz Narodn. gle- dališča v Ljubljani. V I. odmoru: Glasbeno predavanje (V. Ukmar)

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO „TRGOVSKEGA LISTA“

Devizno tržišče		Efektno tržišče		Mlevski izdelki:	
Tendenca čvrsta;		Tendenca za državne papirje še vedno čvrsta.		Moka:	
promet din 5.110.462'22.		Na tukajšnjem efektivnem trgu ni bilo v zadnjem tednu nobenih sprememb. Tudi prometa ni bilo nobenega. Od industrijskih vrednostnih papirjev je kot v prejšnjih tednih beležila samo Trboveljska premogokopna družba, in sicer dne 25. ter 29. januarja t. l. din 230'— v povpraševanju, na ostale borzne tedne pa din 225.		din din	
Devizna kupčija je bila še nadalje tako živahna kot v predzadnjem borznem tednu, ki je zaključil s skupnim deviznim prometom din 5015 milij. dinarjev. Nasprotno pa se je znatno spremenil promet dosežen tekom zadnjega tedna v posameznih devizah, kot je razvidno iz spodnjih prometnih števil:		Nasprotno so državni efekti notirali s stalno rastočo tendenco in dosegli na prvem oziroma zadnjem borznem sestanku prejšnje- ga tedna te denarne oziroma bla- govne tečaje:		pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 265'— 270'—	
Devize: pred- zadnji teden (vse v tisočih dinarjev)		1937 din din		pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 265'— 270'—	
Amsterdam	33 29	7% inv. pos.	25. I. 86'50 87'50	pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 245'— 250'—	
Berlin	1011 993 priv. klir.	8% Blair	29. I. 86'— 87'—	pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 225'— 230'—	
Curih	459 231	7% Blair	25. I. 87'— 88'—	Otrobi:	
Dunaj	1469 597 inkl. pr. kl.	7% Seligm.	29. I. 90'— 91'—	pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja . . . 103'— 105'—	
London	812 1.581 inkl. pr. kl.	4% agr. obv.	25. I. 77'50 78'50	pšenični, drobni, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja . . . 83'— 86'—	
New York	698 1.066	6% begl. obv.	29. I. 78'— 80'—	Tendenca nespremenjena stalna.	
Pariz	163 127	2-5% vojna škoda	25. I. 92'— 93'—	V zadnjem tednu ni bilo na les- nem trgu nobenih bistvenih spre- memb. Radi snežnega vremena so se dobave zakasnile; nastale so take prometne ovire, da je bila otežkočena redna odprema blaga. Nasprotno pa je baš ta sneg kori- stil gozdnim posestnikom po- sebnostim, ki imajo posekan les v višje ležečih krajih, ker bodo šele zdaj spravili hlode iz gozdov na svoje žage.	
Din-deviza	321 393 avstr. pr. kl.		29. I. 94'— 96'—	Zadnji čas so se pri nas po- javili v večjem številu tudi kupci za Anglijo, ki pa iščejo blago le v dimenzijah, kot pri nas dosedaj niso bile v rabi. Zbog tega je nujno priporočati, da se upošte- vajo zahteve angleškega trga gle- de dolžin že sedaj pri sekanju v gozdovih, ker je angleški trg ko- likor toliko stalen, radi plačil pa ugoden in varen.	
Solun	41 90 boni		25. I. 51'— 52'—	Zaradi slabega in mrzlega vre- mena je čim dalje večje povpra- ševanje po gorivu, zlasti bukovih drvah in so tudi cene že znatno poskočile, med tem ko suhega blaga, pa tudi polsuhih drv zelo primanjkuje.	
Praga	8 3		29. I. 52'— 53'—	Na ljubljanski borzi je bilo prodano 8 vagonov desk smreka- jelka, 7 vagonov hrastovih frizov in desk, 5 vagonov bukovih ste- bričev, 1 vagon neparjenih hra- stovih desk, 1 vagon bukovih friz- ov in 10 vagonov hrastovih želez- niških pragov normalne dolžine ter širine.	
Nenavaden porast deviznega prometa prikazuje zopet deviza London, pa tudi New York izka- zuje znaten porast zaključkov. Močno pa je padel promet v av- strijskih šilingih, in sicer za sko- ro cel milijon dinarjev ali isto- liko kot znaša porast deviznega prometa v devizi London in New York skupaj.			25. I. 71'— 72'—	Povpraševanja.	
Narodna banka je posredovala kakor običajno le v Curihu, Pa- rizu ter Londonu, katerih je dala skupno za din 160.000.			25. I. 380'— 381'—	I/IIa jesenovina, od 20 cm naprej, 50 do 100 mm, 2-5 m.	
Celotni devizni promet v me- secu januarja t. l. znaša din- narjev 20.814.000, torej za 2.79 milj. dinarjev več kot v l. 1936 ter za 2.52 milj. dinarjev več ka- kor meseca decembra lanskega leta.			29. I. 384'— 386'—	I/IIa hrastovi frizi: v debelini 25 mm, v širinah 5, 6, 7, 8, 9, 10 cm, v dolžinah od 25 do 95 cm in od 1 m dalje.	
V privatnem kliringu je stalno beležila deviza Berlin, London in Dunaj. Notice pa so bile sle- deče:				Ia neparjeni in parjeni bukovih ste- briči (ševroni) v raznih dimenzijah, ki se interesentom naknadno sporoče. Zaključiti se lahko blago, ki bi se izdelovalo v prihodnjih mesecih.	
angleški funt:				Parjena, oštrorobo paralelna rezana bukovina I. in II. kvalitete.	
25. januarja din 238'—				Javorjeve neobrobilne deske I. in II. kakovosti, 18 mm debeline.	
26. januarja din 238'—				Ponudbe.	
27. januarja din 238'— den.				Smrekove-jelkove deske 18/24/28 mm.	
28. januarja din 238'—				Neobrobljena, neparjena bukovina v monte kvalitete.	
29. januarja din 238'—				200 vagonov celuloznega lasa.	
avstrijski šiling				Les	
25. januarja din 8'00—8'10				Smreka, jelka:	
26. januarja din 8'00—8'10				Hlodi I, II., monte . . . 85'— 125'—	
27. januarja din 7'98—8'08				Brzjavni drogov . . . 130'— 140'—	
28. januarja din 7'98—8'08				Bordonalni merkantilni . . . 110'— 130'—	
29. januarja din 7'97—8'07				Filerji do 5/6" . . . 120'— 130'—	
nemška marka				Tramni ostalih dimenzij . . . 120'— 140'—	
25. januarja din 12'65—12'85				Skorete, konične, od 16 cm naprej . . . 265'— 285'—	
26. januarja din 12'55—12'75				Skorete, paralelne, od 16 cm naprej . . . 305'— 335'—	
27. januarja din 12'40—12'60				Skorete, podmerne, do 15 cm . . . 205'— 235'—	
28. januarja din 12'55—12'75					
29. januarja din 12'42—12'62					
Od 25. do 29. januarja t. l. do- sežene tečajne razlike so znašale (vse izraženo v poenih) pri Am- sterdamu + 4'26, Berlin + 3'25, Bruselj + 1'74, London + 0'22, New York + 7'50, Pariz + 0'02, Praga + 0'21, Trst + 0'50. Edini Curih je beležil dosledno brez izprememb.					
S primo Narodne banke					
Devize					
Povpr. Pon. din din					
Amsterdam					
25. I. 2384'40 2390'—					
29. I. 2388'66 2403'25					
Berlin					
25. I. 1748'78 1762'66					
29. I. 1752'03 1765'91					
Bruselj					
25. I. 732'95 738'01					
29. I. 734'69 739'76					
Curih					
25. I. 996'45 1003'52					
29. I. 996'45 1003'52					
London					
25. I. 213'11 215'17					
29. I. 213'33 215'39					
New York					
25. I. 4321'— 4357'31					
29. I. 4328'50 4364'82					
Pariz					
25. I. 202'92 204'36					
29. I. 202'94 204'37					
Praga					
25. I. 151'93 153'04					
29. I. 152'14 153'24					
Trst					
25. I. 228'20 231'28					
29. I. 228'70 231'78					

Vsak trgovec mora biti naročnik „Trgovskega lista“